

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Heleny Karetové a soudců Mgr. Alice Žáčkové a Mgr. Pavla Freiberta ve věci

žalobce: **P. H.**, narozený xxx
bytem xxx xxx xxx, xxx xxx – xxx xxx
zastoupený advokátem Mgr. Martinem Kulichem
sídlem nám. Kinských 741/6, 150 00 Praha 5

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO: 000 25 429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2 - Nové Město
jednající prostřednictvím Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o uložení povinnosti zbavit dluhu ve výši 4.062,91 Kč a zaplacení 166.800 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobce a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 15. února 2021, č. j. 10 C 58/2019-310,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** v zamítavém výroku IV. o věci samé co do částky 200 Kč s příslušenstvím **mění** tak, že žalovaná **je povinna** zprostit žalobce povinnosti uhradit advokátovi Mgr. Martinu Kulichovi, IČO: 755 42 731, sídlem náměstí Kinských 741/6, Praha 5, částku 200 Kč včetně úroku z prodlení z této částky ve výši 9,75 % ročně od 28. 11. 2019 do zaplacení, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku; jinak **se** rozsudek soudu prvního stupně v tomto výroku, jakož i v zamítavém výroku III. o věci samé **potvrzuje**.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 29.113 Kč, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Martina Kulicha.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně jednak řízení částečně zastavil v rozsahu požadavku žalobce na zproštění dluhu vůči Mgr. Martinu Kulichovi v částce 2.100 Kč s příslušenstvím (výrok I.), uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 16.000 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 9,75 % ročně z této částky od 28. 11. 2019 do zaplacení a z částky 114.237,59 Kč od 28. 11. 2019 do 28. 5. 2020 (výrok II.), zamítl žalobu co do částky 150.800 Kč spolu se úrokem z prodlení ve výši 9,75 % ročně z této částky od 28. 5. 2019 do zaplacení a z částky 130.237,59 Kč od 28. 5. 2019 do 27. 11. 2019 (výrok III.), jakož i co do požadavku žalobce, aby jej žalovaná zbavila povinnosti uhradit Mgr. Martinu Kulichovi částku 1.962,91 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9,75 % ročně od 28. 5. 2019 do zaplacení (výrok IV.), a konečně uložil žalované povinnost k náhradě nákladů řízení žalobce ve výši 34.577,57 Kč (výrok V.).
2. Rozhodl tak o žalobě podané dne 29. 10. 2019, již se žalobce vůči žalované domáhal náhrady škody (85.100,50 Kč) a nemajetkové újmy (200.000 Kč) v souvislosti s trestním řízením zahájeným usnesením policejního orgánu ze dne 25. 5. 2017, č. j. KRPS-142824-36/TČ-2017-011471-KNC, které bylo dále vedeno před Okresním soudem Praha-západ pod sp. zn. 14 T 8/2018 a skončilo pravomocným usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2018, č. j. 13 To 169/2018-480; žalobce byl pravomocně zproštěn obžaloby, již mu bylo kladeno za vinu spáchání zločinu pohlavního zneužití podle ustanovení § 187 odst. 1 tr. zák. Tvrzená nemajetková újma žalobce spočívala v zásazích do jeho soukromého a rodinného života (narušení vztahu s neteří, s níž měl vztah obdobný sourozeneckému, nutnost změnit bydliště), do žalobcovy pověsti (okolím byl považován za pedofila), trpěl stresem a měl obavy z budoucnosti, významně se zadlužil (nyní čelí exekucím) a měl problémy i v zaměstnání a při studiu. Na náhradě škody žalobce žádal jednak částku 20.800 Kč odpovídající zvýšeným nákladům na bydlení po nuceném přestěhování a jednak částku 64.300,50 Kč na nákladech obhajoby; z této poslední uvedené částky uhradil advokátovi prozatím pouze 8.200 Kč, zbývající částku 56.100,50 Kč mu doposud dluží a v tomto rozsahu se proto nedomáhal zaplacení, nýbrž zproštění tohoto dluhu.
3. Žalovaná se podané žalobě bránila s tím, že v předmětném trestním řízení sice došlo k vydání nezákonného rozhodnutí, odtud plynoucí nárok byl však plně uspokojen zaplacením částky 54.000 Kč na peněžité zadostiučinění za nemajetkovou újmu a částky 60.237,59 Kč na náhradu nákladů obhajoby (spornými zůstaly úkony ze dne 13. 6. 2017, 22. 2. 2018 a 20. 4. 2018). Pokud jde o náhradu škody v podobě zvýšených nákladů na bydlení, žalovaná tento nárok odmítla uspokojit, neboť neměla za zjištěné, že by žalobce skutečně byl nucen své původní bydliště opustit.
4. Již v průběhu řízení před soudem prvního stupně bylo toto řízení částečně zastaveno pro zpětvzetí žaloby v rozsahu plnění poskytnutého žalobci ze strany žalované po podání žaloby (srov. výše); stalo se tak usnesením soudu prvního stupně ze dne 21. 7. 2020, č. j. 10 C 58/2019-158, které nabylo právní moci dne 7. 8. 2020. Dále vzal žalobce svou žalobu zpět ještě co do svého požadavku na zproštění dluhu na nákladech obhajoby vůči jeho obhájci v částce 2.100 Kč, v tomto rozsahu bylo řízení zastaveno podle ustanovení § 96 odst. 2 o. s. ř. výrokem I. napadeného rozsudku.
5. Co do věci samé soud prvního stupně po provedeném dokazování vyšel z takto zjištěného skutkového stavu. Žalobce byl trestně stíhán na základě usnesení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Územního odboru Praha venkov – jih, Oddělení služby Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

kriminální policie a vyšetřování ze dne 25. 5. 2017, č. j. KRPS-142824-36/TC-2017-011471- KNC, pro zločin pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 tr. zák.; žalobce toto usnesení převzal dne 27. 5. 2017. Stížnost žalobce proti citovanému usnesení byla zamítnuta usnesením Okresního státního zastupitelství Praha-západ ze dne 14. 6. 2017, sp. zn. ZT 129/2017. Dne 8. 1. 2018 podalo Okresní státní zastupitelství Praha-západ na žalobce obžalobu k Okresnímu soudu Praha-západ, který ve věci konal hlavní líčení ve dnech 22. 2. 2018 (v čase 10:30-12:25 h a 13:20-15:00 h), 4. 4. 2018 a 20. 4. 2018 (v čase 9:00-10:14 h a 10:50-11:04 h), kdy byl vydán rozsudek č. j. 14 T 8/2018-399; žalobce byl zproštěn obžaloby podle § 226 písm. c) tr. ř. K odvolání státní zástupkyně Krajský soud v Praze usnesením ze dne 9. 6. 2018, č. j. 13 To 169/2018-417, zprošťující rozsudek soudu prvního stupně zrušil v celém rozsahu a věc vrátil soudu prvního stupně. Hlavní líčení u tohoto soudu pak pokračovalo dne 3. 9. 2018, kdy byl vydán rozsudek č. j. 14 T 8/2018-451, jímž byl žalobce opět obžaloby zproštěn, a to podle ustanovení § 226 písm. a) tr. ř. Krajský soud v Praze následně k odvolání státní zástupkyně při veřejném zasedání konaném dne 27. 11. 2018 usnesením č. j. 13 To 295/2018-480 podané odvolání zamítl. Žalobce byl v době zahájení trestního řízení bezúhonný. V průběhu trestního stíhání byl nucen podrobit se sexuologickému vyšetření včetně měření vzrušivosti na pohlavním orgánu a včetně testu na detektoru lži, kde byl vystaven nepříjemným otázkám. Trestní stíhání žalobce bylo zahájeno na základě oznámení jeho nezletilé neteře, které bylo policejnímu orgánu předáno dne 27. 4. 2011 prostřednictvím orgánu sociálně-právní ochrany dětí, který provedl pohovor s údajnou poškozenou dne 25. 4. 2017. Tentýž orgán následně již dne 9. 6. 2017 policejnímu orgánu adresoval přípis, obsahující též informaci o tom, že nezletilá si údajně celou věc vymyslela a skutečným pachatelem je jiná osoba. Narušení vzájemných vztahů mezi žalobcem a jeho neteří nelze považovat za následek samotného trestního stíhání, nýbrž již samotného jejího oznámení. Narušení vztahu s matkou bylo zjištěno pouze krátkodobě v počáteční fázi šetření, přičemž i zde nelze považovat za vyvolávající příčinu samotné trestní stíhání, nýbrž vznesené obvinění ze strany blízkého rodinného příslušníka; již po uplynutí jednoho měsíce od počátku celé věci však matka žalobci opět důvěřovala. Lidé ze žalobcova okolí (sousedé v původním bydlišti) na žalobce hleděli negativně z důvodu, že byl podezřelý z pohlavního zneužívání své neteře. V průběhu trestního stíhání žalobce trpěl nervozitou, negativně byla dotčena jeho pracovní výkonnost (včetně občasných absencí), což vedlo k nepřiznání odměn, výrazně se zhoršily rovněž jeho studijní výsledky a i zde narostl počet zameškaných hodin. Pokud jde o zadlužení žalobce, to bylo následkem jeho vlastního rozhodnutí, v jehož důsledku utratil statisícové částky, aby si „dostatečně užil života“. Pokud jde o bydlení žalobce, ten se ze stávajícího bydliště odstěhoval již dne 22. 4. 2017, tedy bezprostředně poté, co proti němu bylo vzneseno obvinění ze strany jeho nezletilé neteře, a více než měsíc před zahájením předmětného trestního stíhání. Žalobce svůj nárok uplatnil u Ministerstva spravedlnosti dne 27. 5. 2019, žalovaná dne 28. 5. 2020 žalobci uhradila částku 114.237,59 Kč (z toho 54.000 Kč jako peněžité zadostiučinění za nemajetkovou újmu, zbytek jako náhradu nákladů obhajoby).

- Po právní stránce soud prvního stupně věc posoudil podle příslušných ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Z OdpŠk“) a konstatoval, že tu jsou splněny podmínky pro vznik odpovědnosti státu za vzniklou škodu i nemajetkovou újmu, neboť tu je nezákonné rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 Z OdpŠk, za které je třeba považovat usnesení o zahájení trestního stíhání, které následně neskončilo vydáním odsuzujícího rozsudku, nýbrž zproštěním obžaloby. Pokud jde o konkrétní nároky, soud prvního stupně se zabýval nejprve náklady obhajoby, které zůstaly předmětem řízení pouze v částce 1.962,91 Kč, zahrnující odměnu za úkon právní služby spočívající v poradě obhájce s klientem dne 13. 6. 2017, náhrady promeškaného času v souvislosti s účastí obhájce při hlavním líčení ve dnech 22. 2. a 20. 4. 2018 a dále cestovné (resp. jeho nedoplatek) za cesty obhájce vykonané ve dnech 14. 6., 25. 7., 21. 8., 9. 11. a 16. 11. 2017. Soud prvního stupně konstatoval, že nakolik předmětná porada trvala pouze půl hodiny, nejde o úkon ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb.,

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“). Cestovné bylo v rozsahu, v němž bylo již žalobci ze strany žalované uhrazeno, vypočteno správně. Pokud jde o hlavní líčení konaná ve dnech 22. 2. a 20. 4. 2018, náležela by žalobci nad rámec již poskytnutého plnění náhrada za promeškaný čas podle ustanovení § 14 odst. 1, 3 AT ve výši dvou paušálních náhrad po 100 Kč. Nakolik však žalobce žádal zproštění dluhu vůči svému věřiteli, jde o formu odškodnění, kterou ZOdpŠk nezná; tam obsaženou speciální úpravu, která má komplexní povahu, nelze z právě uvedených důvodů rozšiřovat co do forem odškodnění s odkazem na obecnou úpravu zakotvenou v ustanovení § 2952 o. z. Nárok na náhradu nákladů obhajoby formou zproštění dluhu vůči obhájci proto soud prvního stupně v celém rozsahu zamítl. Stejně tak zamítl požadavek žalobce na náhradu škody i ve zbývajícím rozsahu částky 20.800 Kč, neboť zvýšené náklady žalobce na bydlení neshledal v příčinné souvislosti s předmětným trestním stíháním. Ve vztahu k náhradě nemajetkové újmy soud prvního stupně vyšel z povahy trestní věci (žalobce byl stíhán pro trestnou činnost spojenou s vysokou mírou společenského odsouzení, ohrožen byl trestem v sazbě 1-8 let odnětí svobody), délky trestního stíhání (1,5 roku, což není doba zjevně nepřiměřená) a zejména ze zjištěných zásahů ve sféře cti a důstojnosti žalobce, jakož i v oblasti studijní a profesní, přičemž přihlédl i k dalším okolnostem věci (záležitost byla iniciována falešným obviněním ze strany domnělé poškozené). V souladu s rozhodovací praxí dovolacího soudu pak soud prvního stupně přistoupil též ke srovnání této věci s jinými obdobnými případy, vedenými u soudu prvního stupně pod sp. zn. 10 C 206/2017, sp. zn. 28 C 379/2013 a sp. zn. 15 C 194/2012; zdůraznil též odlišnosti věcí, navržených k porovnání účastníky (sp. zn. 31 C 389/2014 a sp. zn. 28 C 257/2015), ústící do závěru, že toto účastníky navržené srovnání není přiléhavé. V návaznosti na to pak soud prvního stupně uzavřel, že odpovídající satisfakcí je v daném případě peněžité zadostiučinění ve výši 70.000 Kč. Nakolik z této částky již bylo žalobci plněno 54.000 Kč, přiznal mu pouze rozdíl ve výši 16.000 Kč. V návaznosti na tyto závěry pak soud prvního stupně shledal důvodným též nárok žalobce na zaplacení úroku z prodlení v požadované výši 9,75 % ročně z přiznané částky 16.000 Kč, jakož i z částky 114.237,59 Kč, jež byla žalobci opožděně plněna v průběhu řízení, a to vždy od 28. 11. 2019 (den po uplynutí zákonné 6měsíční lhůty od uplatnění nároku). Lhůtu k plnění soud prvního stupně stanovil podle ustanovení § 160 odst. 1 o. s. ř. v trvání 15 dnů s ohledem na podmínky čerpání prostředků ze státního rozpočtu, jimiž se žalovaná při výplatě peněžních plnění řídí.

7. O náhradě nákladů řízení soud prvního stupně rozhodl podle ustanovení § 142 odst. 2 a § 146 odst. 2 o. s. ř. tak, že žalobci přiznal poměrnou část těchto nákladů v rozsahu 63,19 % z částky 54.720 Kč odpovídající odměně advokáta za 8 zjištěných úkonů právní služby a související náhradě hotových výdajů.
8. Proti tomuto rozsudku podali odvolání žalobce i žalovaná.
9. Žalobce svým odvoláním napadl zamítavé výroky III. a IV. o věci samé, jakož i akcesorický výrok V. o náhradě nákladů řízení; k otázce napadení výroku I. o částečném zastavení řízení žalobce v průběhu jednání odvolacího soudu uvedl, že tento výrok byl v textu podaného odvolání (jež jinak neobsahuje žádné s tímto výrokiem související věcné námitky) uveden nedopatřením a napaden není. Ve svém odvolání žalobce zdůraznil, že byl stíhán pro skutek, který mohl být kvalifikován i podle ustanovení § 187 odst. 2 tr. zák. s přísnější trestní sazbou (s horní hranicí trestu odnětí svobody až 10 let). Pro účely posouzení závažnosti věci pak není podstatné, že orgány činné v trestním řízení předmětný skutek právně kvalifikovaly mírněji toliko podle prvního odstavce citovaného zákonného ustanovení, neboť jednání vymezené skutkovou větou mohlo být prakticky kdykoli překvalifikováno. Za nesprávný považuje žalobce též závěr soudu prvního stupně o tom, že to nebyl žalovaný stát, nýbrž žalobcova neteř (domnělá poškozená), kdo inicioval trestní stíhání žalobce. Žalobcova neteř však v rámci podstupované terapie nejednala se záměrem, aby se její lživé sdělení touto cestou dostalo k orgánům sociálně-právní ochrany dětí, resp. až k orgánům činným v trestním řízení (k tomu žalobce cituje komentář k ustanovení § 345

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

tr. zák.). Neteř žalobce pak již při svém prvním výslechu dne 10. 7. 2017 uvedla na pravou míru, že žalobce se vůči ní ničeho nedopustil, znásilněna byla bývalým přítelem své opatrovnice, což pak v dalším průběhu trestního řízení uváděla opakovaně, trestní stíhání žalobce však přesto nadále pokračovalo. Žalobce zdůraznil, že vedl a vede řádný život, pracuje, studuje, je trestně bezúhonný, není uveden v evidenci přestupků a nebyl veden jako podezřelý či obviněný v jiné věci než v této. Žalobce rovněž akcentoval zásah, který trestní stíhání znamenalo v jeho osobní sféře, konkrétně v rámci vztahu k jeho neteři, s níž byl před zahájením trestního stíhání ve vztahu obdobném sourozeneckému. Pokud jde o vztah mezi žalobcem a jeho matkou, i ten byl dotčen, neboť matka žalobci zpočátku nedůvěřovala; sama nadto musela spolu se žalobcem čelit osočování a agresivnímu jednání ze strany sousedů, kteří žalobce bez dalšího považovali za pedofila. Koncem dubna 2017 bylo žalobci ze strany orgánů činných v trestním řízení sděleno, že se nemůže v domácnosti své matky zdržovat, žalobce se proto musel odstěhovat na nemocniční ubytovnu sester. V rámci zaměstnání se žalobce musel setkávat s bývalým partnerem své matky (který byl posléze žalobcovou neteří označen jako skutečný pachatel), který vyzradil jak v zaměstnání, tak i v žalobcově bydlišti informaci o jeho trestním stíhání, což vedlo ke konfliktům a vyústilo až v přerazení žalobce na jinou pracovní pozici. Stres žalobce z trestního stíhání vedl k úzkosti, žalobce nechtěl být ve společnosti a začal vynechávat docházku do školy, což následně vedlo i k problémům u zaměstnavatele, který jej právě za účelem vzdělávání z práce uvolňoval. Žalobce k těmto skutečnostem navrhl důkazy (zpráva od školy a zaměstnavatele), které soud prvního stupně sice vyžádal, když však dotčené subjekty na výzvu soudu nereagovaly, na předložení zpráv již netrval a navržené důkazy zamítl. Dále žalobce uvedl, že pod vlivem náročné životní situace přistoupil ke značně nevýhodnému uzavření úvěrových smluv a čerpání úvěrů, které však záhy přestal splácet, neboť to bylo nad jeho síly, a dostal se do dluhové spirály, z níž je jediným východiskem osobní bankrot. Co do výše přiměřeného peněžitého zadostiučinění žalobce připomněl podobnost své věci s věcí vedenou u soudu prvního stupně pod sp. zn. 31 C 389/2014 s tím, že žalovanou zmiňovaný případ vedený u zdejšího odvolacího soudu pod sp. zn. 53 Co 92/2017 je obdobný jen zdánlivě. Pokud se žalobce domáhal toho, aby byl zproštěn svého dluhu vůči obhájci, připomněl žalobce subsidiární užití občanského zákoníku podle ustanovení § 26 Z OdpŠk. Škodou se rozumí podle ustanovení § 2894 odst. 1 o. z. jak snížení majetku, tak vznik dluhu, přičemž v takovém případě má žalobce podle ustanovení § 2952 o. z. právo, aby ho škůdce dluhu zprostil nebo mu poskytl náhradu. Žalobce trvá též na svém nároku na náhradu škody v podobě zvýšených nákladů na bydlení po dobu trestního stíhání, přičemž má za to, že soud prvního stupně o tomto jeho nároku nerozhodl. Závěrem proto žalobce navrhl doplnění napadeného rozsudku o tento chybějící výrok a následně zrušení tohoto rozsudku v napadených výrocích a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

10. Žalovaná k tomuto žalobcovu odvolání uvedla, že napadený rozsudek považuje v dotčených výrocích za věcně správný, přičemž rozhodnuto – a to rovněž správně – bylo též o žalobcově nároku na náhradu škody v částce 20.800 Kč odpovídající tvrzeným zvýšeným nákladům na bydlení. Pokud žalobce namítal opomenutí některých navržených důkazů, je z odůvodnění napadeného rozhodnutí zřejmé, že soud prvního stupně příslušné rozhodné skutečnosti zjistil již z důkazů jiných, žalobcem zmiňované důkazy proto nebylo třeba provést z důvodu nadbytečnosti. Žalovaná proto navrhla, aby byl rozsudek soudu prvního stupně v žalobcem napadených výrocích (s výhradou akcesorického výroku o náhradě nákladů řízení napadeného samotnou žalovanou, srov. dále) potvrzen.
11. Žalovaná svým odvoláním napadla pouze akcesorický výrok V. o náhradě nákladů řízení s tím, že soud prvního stupně při svém výpočtu nezohlednil změnu tarifní hodnoty věci, k níž v průběhu řízení došlo následkem částečného zpětvzetí žaloby a tomu odpovídajícího zastavení řízení. Soudem prvního stupně vypočtená odměna po 6.540 Kč se proto uplatní toliko u prvních 3 úkonů právní služby, za zbývající je odměna určena již pouze částkou 4.100 Kč. Celkem tedy

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

náklady žalobce činí jen 42.520 Kč, z čehož odpovídající podíl 63,2 % činí 26.872,64 Kč. Žalovaná proto navrhla změnu napadeného výroku tak, že žalobci bude na náhradě nákladů řízení přiznána právě jen tato částka.

12. Žalobce k tomuto odvolání žalované uvedl, že v daném případě je celé soudní řízení důsledkem skutečnosti, že žalovaná plnila opožděně, což však nemůže jít k tíži žalobce.
13. Po zjištění, že obě odvolání jsou přípustná (§ 202 o. s. ř. *a contrario*), byla podána osobami k tomu oprávněnými (§ 201 o. s. ř.) a včas (§ 204 odst. 1 o. s. ř.), přezkoumal odvolací soud ve smyslu ustanovení § 212 a § 212a o. s. ř. napadený rozsudek i řízení, které předcházelo jeho vydání, a dospěl k závěru, že odvolání žalobce ve věci samé je zčásti opodstatněné.
14. K procesní stránce věci odvolací soud nejprve uvádí, že soud prvního stupně neopomněl rozhodnout o žalobcově nároku na náhradu škody ve výši 20.800 Kč s příslušenstvím (zvýšené náklady na ubytování po dobu trestního řízení), o této částce bylo rozhodnuto zamítavým výrokem III., zahrnujícím mimo částky 130.000 Kč (nepřiznaná část žalobcem požadovaného peněžitého zadostiučinění za nemajetkovou újmu) právě i částku 20.800 Kč, obojí včetně příslušenství. Vydání doplňujícího rozsudku proto nebylo namístě a odvolací soud mohl bez dalšího přistoupit k věcnému přezkumu napadeného rozhodnutí.
15. K meritorní stránce pak odvolací soud uvádí, že soud prvního stupně na základě řádně provedeného dokazování zjistil skutkový stav věci v rozsahu dostatečném pro rozhodnutí. Pokud žalobce s procesním postupem soudu prvního stupně nesouhlasí a brojí i proti některým jeho skutkovým zjištěním, nejsou tyto jeho námitky opodstatněné.
16. Především je třeba aprobovat procesní postup soudu prvního stupně, který neprovedl některé žalobcem navržené důkazy (zprávu školy a zaměstnavatele). Není totiž úkolem soudu vyhovět všem důkazním návrhům účastníků, nýbrž sám rozhoduje o tom, které důkazy provede a které nikoli (§ 120 odst. 1 věta druhá o. s. ř.). Pokud některému důkaznímu návrhu nevyhoví, je jeho povinností takové rozhodnutí řádně zdůvodnit (§ 157 odst. 2 o. s. ř.). Tomuto požadavku soud prvního stupně dostal, pokud v rámci napadeného rozhodnutí vysvětlil, že skutečnosti, které měly být předmětnými zprávami prokazovány (zásah do žalobcova studia a zaměstnání), má již za zjištěné z důkazů jiných. Z tohoto pohledu by pak bylo trvání na tom, aby i tyto navržené důkazy byly provedeny, zřejmě neúčelné, neboť jde již o důkazy nadbytečné.
17. Ke konkrétním žalobcem zpochybněným skutkovým okolnostem věci pak je nutno uvést následující.
18. Pokud jde o prvotní impuls, který vedl v konečném důsledku až k žalobcovu trestnímu stíhání, nelze skutečně pomíjet, že jím byla informace samotné domnělé poškozené (žalobcovy neteře) o tom, že ji měl žalobce pohlavně zneužívat. Z hlediska posouzení příčinné souvislosti pak je podstatné, zda šlo u toho kterého žalobcem uváděného zásahu skutečně o následek trestního stíhání jako takového, neboť právě jen v takovém případě může být dána též odpovědnost státu za takový následek. Závěr o příčinné souvislosti s trestním stíháním však vskutku nelze učinit u všech aspektů žalobcem tvrzené újmy.
19. Především, pokud jde o vztah mezi žalobcem a jeho neteří, je zcela evidentní, že tento byl narušen vskutku nikoli až zahájením žalobcova trestního stíhání, nýbrž již tím, že domnělá poškozená nepravdivou informací o žalobcově jednání zmínila – nejprve v rámci terapie a následně i ve vztahu k pracovníci sociálně právní ochrany dětí. Je nepochybné, že tato okolnost do jejich vzájemného vztahu zcela nutně vstoupila naprosto zásadním způsobem. Pokud ke

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

sdělení takové informace – ať už z jakéhokoli důvodu – došlo, nelze již o bezproblémově fungujícím, takřka sourozeneckém vztahu hovořit. Teprve pozdější trestní stíhání žalobce pak na tom nemohlo ničeho změnit, a to tím spíše, že v jeho průběhu již žalobcova neteř vypovídala odlišně v tom smyslu, že žalobce se vůči ní ničeho nedopustil. Ani samy orgány činné v trestním řízení pak do vztahu mezi žalobcem a jeho neteří nijak konkrétně nevstupovaly. Je přitom lhostejné, zda žalobcova neteř na počátku jednala s úmyslem přivodit mu trestní stíhání či nikoli, neboť tato skutečnost by mohla mít význam toliko z hlediska posouzení její případné odpovědnosti za spáchání přečinu krivého obvinění podle ustanovení § 345 tr. zák.; následek v podobě narušení vzájemného vztahu je nicméně na takovém případném úmyslu zcela nezávislý.

20. Ve vztahu k žalobcem tvrzené nucené změně bydliště pak platí obdobně tentýž závěr o nedostatku příčinné souvislosti mezi tímto následkem a žalobcovým trestním stíháním. Je zcela evidentní, že ke změně bydliště žalobce přistoupil již dne 22. 4. 2017, tedy zcela bez jakékoli souvislosti s trestním stíháním, které bylo zahájeno až o více než měsíc později (žalobce sám se o něm dozvěděl až dne 27. 5. 2017). K tomuto přestěhování došlo již následujícího dne poté, co měla žalobcova neteř o věci informovat terapeutku (k tomu došlo dle její výpovědi citované žalobcem v podaném odvolání v pátek 21. 4. 2017 odpoledne), tedy dříve, než věc začaly řešit nejen orgány činné v trestním řízení, ale i orgán sociálně-právní ochrany dětí (jeho pracovníce provedly pohovor se žalobcovou neteří v úterý 25. 4. 2017 a podnět k prošetření věci byl Policií ČR adresován až 27. 4. 2017). K přestěhování žalobce tedy nemohl vést jakýkoli apel orgánů činných v trestním řízení, neboť ty o věci nebyly v době žalobcova přestěhování ještě vůbec informovány a věcí se nezabývaly. Příčinnou souvislost s předmětným trestním stíháním tedy ani zde shledat nelze a závěr soudu prvního stupně je proto správný.
21. Konečně pak ve vztahu k převzatým úvěrům nelze pominout, že ani ty (a jejich následné nesplácení) nelze považovat za následek žalobcova trestního stíhání, nýbrž za následek jeho vlastního osobního rozhodnutí. Žalobce sám při svém účastnickém výsledku uvedl, že čerpanou částku zhruba 400.000 Kč vyčerpal na dovolené a na to, že si „užíval života“, tj. žil na vyšší úrovni, kupoval lepší oblečení apod. S tím spojené výdaje pak ovšem není možno považovat za škodu způsobenou žalobci následkem jeho trestního stíhání, neboť trestní stíhání nutnost vynaložení těchto výdajů nijak nepřivodilo.
22. Pokud jde o vztah mezi žalobcem a jeho matkou, ani zde nelze závěrům soudu prvního stupně ničeho vytknout, pokud ten uzavřel, že po počáteční krátkodobé nedůvěře již po měsíci od počátku celé záležitosti matka žalobci věřila a v tomto smyslu též v řízení vypovídala, aktuálně není jejich vztah nijak dotčen. Nakolik žalobce uváděl, že jeho matka musela čelit osočování a agresivitě sousedů, nejde tu již o žalobcovu vlastní újmu (která je předmětem tohoto řízení), a tedy je tato argumentace z hlediska žalobcem uplatňovaných nároků zcela bezpředmětná.
23. Otázka změny pracovní pozice i poškození žalobcovy pověsti v zaměstnání i původním bydlišti byla soudem prvního stupně posouzena správně, tento soud shledal existenci uvedených zásahů do žalobcovy osobní sféry a při svém rozhodnutí z ní vycházel.
24. V ostatním pak odvolací soud na správná skutková zjištění soudu prvního stupně, jak jsou podrobně popsána v odůvodnění napadeného rozhodnutí, pro stručnost odkazuje a dále z nich vychází.
25. Pokud jde o právní posouzení věci, i zde se odvolací soud se soudem prvního stupně v zásadě shoduje, pouze s jednou dílčí dále popsanou výhradou.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

26. Soud prvního stupně věc správně posuzoval podle příslušných ustanovení ZOdpoŠk a dospěl k odpovídajícímu závěru o tom, že základ žalobcová nároku je dán. Lze pouze ve stručnosti shrnout, že tu je zjištěno jak nezákonné rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 ZOdpoŠk, za které je v poměrech dané věci s ohledem na konečný výsledek trestního řízení třeba považovat usnesení o zahájení žalobcová trestního stíhání, tak i nemajetková újma a škoda vzniklá v příčinné souvislosti s tímto nezákonným rozhodnutím (a následným žalobcovým trestním stíháním).
27. Pokud jde o škodu v podobě nákladů obhajoby, zůstala po dvojím částečném zpětvzetí žaloby předmětem řízení již pouze částka 1.961,91 Kč s příslušenstvím, a to v podobě žalobcem uplatněného nároku na zproštění dluhu vůči jeho obhájci. Soud prvního stupně zcela správně vyšel z ustanovení 31 odst. 3 ZOdpoŠk a příslušných ustanovení AT a jeho závěrům, obsaženým pod body 28 až 35 odůvodnění napadeného rozsudku, není čeho vytknout. Pouze ve stručnosti lze shrnout, že za poradu obhájce s klientem, která trvala méně než jednu hodinu, odměna nepřislouží, neboť nejde o úkon právní služby (tím je podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. c/ AT pouze porada, která jednu hodinu přesahuje), správný je také výpočet cestovného. Pokud jde o náhradu za promeškaný čas podle ustanovení § 14 odst. 1, 3 AT, i zde je třeba soudu prvního stupně přisvědčit, neboť doba přestávky v hlavním líčení, pokud přesahuje 30 minut, není považována za součást tohoto hlavního líčení; právní služba v této době není klientovi poskytována a odměna mu tedy za tuto dobu nenáleží. Žalobci proto svědčí nárok na náhradu v částce 200 Kč odpovídající dvěma paušálními náhradám promeškaného času v souvislosti s přestávkami v obou hlavních líčeních dne 22. 2. a 20. 4. 2018.
28. Pokud však soud prvního stupně následně žalobcův nárok zamítl s tím, že je uplatněn formou požadavku na zproštění dluhu podle ustanovení § 2952 o. z., přičemž zvláštní úprava ZOdpoŠk s takovým nárokem nepočítá, nelze již tento jeho postup za správný považovat. Jakkoli lze přitakat argumentaci soudu prvního stupně v tom směru, že úprava obsažená v ZOdpoŠk má speciální povahu vůči obecné úpravě náhrady škody podle občanského zákoníku, nelze přehlédnout, že ZOdpoŠk vlastní úpravu způsobu náhrady škody neobsahuje. Citovaný zákon pouze požaduje, aby škoda byla nahrazena, přičemž pod rubrikou „způsob a rozsah náhrady škody“ (§§ 27 až 31) upravuje toliko ve vztahu k některým dílčím nárokům jejich výši (limitaci, způsob určení), případně oprávněné osoby (pozůstalí podle ustanovení § 27 ZOdpoŠk). Zejména s ohledem na ustanovení § 26 ZOdpoŠk pak zjevně není vyloučeno, aby vzniklá škoda, za kterou stát odpovídá, byla reparována i jiným způsobem než poskytnutím peněžité náhrady, a to kupř. uvedením v předešlý stav (§ 2951 odst. 1 o. z.), nebo právě i zproštěním dluhu (§ 2952 o. z.).
29. V daném případě bylo zjištěno, že žalobci vznikla škoda ve výši 200 Kč, a to v podobě dosud neuhrazeného dluhu vůči jeho obhájci. Nakolik žalovaný stát za tuto škodu žalobci odpovídá, je žalobcův požadavek na zproštění tohoto dluhu ve smyslu výše citovaného zákonného ustanovení zcela odůvodněný bez ohledu na to, že samotný ZOdpoŠk tento způsob náhrady výslovně neupravuje. V tomto rozsahu proto bylo namístež podané žalobě vyhovět.
30. Pokud jde o náhradu škody v částce 20.800 Kč spočívající ve zvýšených nákladech žalobce na bydlení po dobu jeho trestního stíhání, nelze tomuto nároku vyhovět pro absenci příčinné souvislosti mezi tímto následkem a žalobcovým trestním stíháním (srov. výše pod bodem 20). Závěr soudu prvního stupně o nedůvodnosti tohoto nároku je proto správný.
31. Ve vztahu k nemajetkové újmě postupoval soud prvního stupně rovněž správně, v souladu s relevantní judikaturou posuzoval všechna pro věc podstatná kritéria (zejména povahu trestní věci, délku trestního stíhání, dopady do sféry žalobce i další významné okolnosti věci) a jeho závěrům v tomto směru není čeho vytknout.

32. Pokud žalobce namítal, že povaha jeho trestní věci je závažnější, než jak by odpovídalo právní kvalifikaci použité orgány činnými v trestním řízení, nelze této jeho argumentaci přisvědčit. Je jistě pravdou, že žalobce byl stíhán pro konkrétní skutek, nelze však pominout, že tento skutek je určitým způsobem právně kvalifikován, a právě z této kvalifikace plyne zejména ohrožení žalobce určitou trestní sazbou. V tomto směru je dána kompetence orgánů činných v trestním řízení a po civilním soudu nelze požadovat, aby jejich postup přezkoumával, nýbrž z takto použité právní kvalifikace vychází. Nadto ani sám žalobce neuvádí, v jakých konkrétních skutečnostech věci shledává okolnosti, pro které by věc měla být kvalifikována podle ustanovení § 187 odst. 2 tr. zák.; jím tvrzený vztah obdobný sourozeneckému nepochybně není vztahem, z něž by taková kvalifikace (zneužití postavení, vlivu, závislosti apod.) mohla plynout.
33. Soudu prvního stupně není čeho vytknout ani v souvislosti s provedeným srovnáním žalobcova případu s jinými obdobnými věcmi, které již byly soudem řešeny. K žalobcem opakovaně uváděnému případu vedenému u soudu prvního stupně pod sp. zn. 31 C 389/2014, soud prvního stupně správně uvedl celou řadu odlišností, které jeho použití v této věci brání. Lze pouze zopakovat, že zmiňovaná věc byla zcela zásadně odlišná výchozím postavením tamního obžalovaného (vysoce postavený vojenský činitel), rozsáhlou medializací případu, následky trestního stíhání se u tamního obžalovaného projevovaly i v rámci jeho vlastního opatrovnického řízení, byla mu odebrána bezpečnostní prověrka. Právě pro zásadní odlišnost dopadů trestního stíhání do osobní sféry poškozeného, a to jak co do jejich rozsahu i závažnosti, nelze tento do značné míry specifický případ pro srovnání použít. Naproti tomu další soudem prvního stupně zmíněné věci vykazují podstatně více shodných znaků; případné dílčí odchylky pak byly soudem prvního stupně správně zmíněny a projevíly se v jeho konečném závěru o odpovídající výši peněžitého zadostiučinění, které žalobci přiznal. S tímto závěrem se pak ztotožňuje rovněž odvolací soud a na podrobnější odůvodnění napadeného rozhodnutí (pod body 53 až 55) i v tomto ohledu již bez dalšího odkazuje.
34. Pokud jde o příslušenství, vyšel soud prvního stupně správně z ustanovení § 15 odst. 1 ZOdpŠk a jeho závěru o splatnosti předmětné pohledávky ke dni 27. 11. 2019 a o tom, že teprve od následujícího dne má žalobce podle ustanovení § 1970 o. z. nárok též na úrok z prodlení, není čeho vytknout. Správným je rovněž jeho rozhodnutí o lhůtě k plnění, jež odpovídá ustanovení § 160 odst. 1 o. s. ř.
35. Odvolací proto změnil podle ustanovení § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. napadený rozsudek v zamítavém výroku IV. o věci samé co do částky 200 Kč včetně zákonného úroku z prodlení z této částky od 28. 11. 2019 tak, že v tomto rozsahu podané žalobě vyhověl (tj. uložil žalované povinnost zbavit v tomto rozsahu žalobce jeho dluhu vůči obhájci), ve zbytku (tj. co do zbývající části obou zamítavých meritorních výroků III. a IV.) pak byl napadený rozsudek jako věcně správný potvrzen (§ 219 o. s. ř.).
36. S ohledem na změnu napadeného rozhodnutí nyní odvolací soud podle ustanovení § 224 odst. 2 o. s. ř. znovu rozhoduje o náhradě nákladů celého dosavadního řízení. Podle ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 224 odst. 1 o. s. ř. náleží právo na náhradu žalobci, který byl v řízení úspěšný ve větším rozsahu než žalovaná. Procesní úspěch žalobce je dán částkou 60.437,59 Kč, kterou žalobce získal na náhradě škody (z toho 200 Kč mu bylo přiznáno nyní odvolacím soudem, zbývající částka mu byla uhrazena žalovanou v průběhu řízení), a částkou 50.000 Kč odpovídající tarifní hodnotě nároku žalobce na zaplacení peněžitého zadostiučinění za nemajetkovou újmu (§ 9 odst. 4 písm. a/ AT), který byl rovněž žalovanou plněn až v průběhu řízení a zčásti navíc přiznán soudem prvního stupně; celkem jde tedy o částku 110.437,59 Kč. Naproti tomu procesní úspěch žalované odpovídá částce 24.662,91 Kč, ohledně níž nebyl žalobce úspěšný (žaloba byla zamítnuta, resp. řízení zastaveno, aniž by to bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

odůvodněno zpětvzetím žaloby pro chování žalované). Z celkového předmětu řízení tak míra úspěchu žalované činí 18,3 %, procesní úspěšnost žalobce pak 81,7 %. Žalobci proto náleží náhrada v rozsahu 63,4 % (rozdíl mezi mírou procesní úspěšnosti obou účastníků). Náklady žalobce pak sestávají z odměny jeho zástupce (advokáta) ve výši 43.220 Kč, tj. po 6.540 Kč (z tarifní hodnoty 135.100,20 Kč odpovídající celému původnímu předmětu řízení) podle ustanovení § 7 AT za 2 úkony právní služby spočívající v převzetí zastoupení a sepisu žaloby, dále 5.540 Kč za úkon spočívající v částečném zpětvzetí žaloby (jeho předmětem jsou pouze uhrazené částky, tedy uhrazená náhrada škody 60.237,59 Kč a část nároku na náhradu nemajetkové újmy s tarifní hodnotou 50.000 Kč, celkem proto tarifní hodnota tohoto úkonu činí 110.237,59 Kč) a konečně po 4.100 Kč (z tarifní hodnoty 74.862,91 Kč tvořené zbývajícím nárokem na náhradu škody 24.862,91 Kč a nárokem na náhradu nemajetkové újmy s tarifní hodnotou 50.000 Kč) za úkony spočívající v poradě s klientem dne 26. 10. 2020, sepisu repliky ze dne 1. 11. 2020, účasti při ústním jednání soudu prvního stupně dne 3. 11. 2020, dalším písemném podání ve věci samé z 18. 11. 2020, účasti při ústním jednání soudu prvního stupně dne 18. 1. 2021a dne 15. 2. 2021. Ve shodě se soudem prvního stupně i odvolací soud na tomto místě konstatuje, že v souvislosti s ústním jednáním dne 18. 1. 2021 advokátovi náleží odměna pouze za jeden úkon, neboť samotné jednání netrvalo déle než 2 hodiny; opožděný začátek jednání by mohl být zohledněn toliko jako ztráta času, ovšem pouze za předpokladu, že by šlo o zpoždění přesahující 30 minut (§ 14 odst. 1 písm. b/ AT). Za samostatný účelný úkon nelze považovat studium spisu; podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) AT je úkonem právní služby toliko prostudování trestního spisu po skončení vyšetřování, tj. specifický úkon trestního řízení, který má vlastní podstatné procesní důsledky a který není bez dalšího srovnatelný s každým nahlédnutím do soudního spisu. V nyní řešené věci byl v obou žalobcem (jeho zástupcem) uplatněných případech studován spis, do kterého v mezidobí nebyl založeny žádné podstatné listiny, s nimiž by zástupce nebyl seznámen, tj. spis byl studován v takovém stavu, jaký měl být zástupci znám. Dále pak ve vztahu k dalším nákladům vznikajícím v odvolacím řízení je nutno uvést, že předmětem odvolacího řízení byl již pouze nárok na náhradu škody v částce 22.762,91 Kč, z čehož byl žalobce úspěšný pouze co do částky 200 Kč, a dále nárok na peněžité zadostiučinění v rozsahu jdoucím nad částku přiznanou žalobci již soudem prvního stupně, ohledně něhož žalobce nebyl úspěšný vůbec. S ohledem na tuto skutečnost, tj. že žalobce byl úspěšný jen ve zcela nepatrné části předmětu odvolacího řízení, je namístě závěr, že žalobci náhrada dalších nákladů vynaložených v odvolacím řízení nepřisluší. Nutno dodat (v návaznosti na argumentaci účastníků, kterou v odvolacím řízení uplatnili v souvislosti s náhradou nákladů řízení), že zohlednění konkrétní tarifní hodnoty u jednotlivých úkonů je zcela namístě (srov. § 8 odst. 1 AT) a představuje současně konkrétní promítnutí kritéria účelnosti vynaložených nákladů (§ 142 o. s. ř.). Nejde tak o jakékoli „zvýhodnění“ žalované, která plnila opožděně, nýbrž toliko o projev skutečnosti, že předmět některých úkonů byl reálně odlišný (s nižší hodnotou) oproti úkonům v počátku řízení. Obdobně pak bylo třeba zohlednit (ve smyslu účelnosti vynaložených nákladů) i tu skutečnost, že jakkoli byl žalobce obecně v rámci celého řízení úspěšnější ve větší míře než žalovaná, v rámci odvolacího řízení byl jeho úspěch pouze zcela nepatrný. V souvislosti s výše uvedenými 9 úkony právní služby náleží zástupci paušální náhrada hotových výdajů 2.700 Kč, tj. po 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 1, 4 AT ke každému z těchto úkonů. Celkem tak jeho relevantní náklady v tomto řízení činí 45.920 Kč, z čehož mu náleží náhrada v částce 29.113 Kč (viz. výše); lhůta k plnění byla také zde stanovena podle ustanovení § 160 odst. 1 o. s. ř. s ohledem na specifika čerpání prostředků ze státního rozpočtu, přiznanou částku je třeba zaplatit k rukám advokáta (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání zkoumá dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 1. září 2021

JUDr. Helena Karetová v. r.
předsedkyně senátu